

12 PLA DE PROTECCIÓ ESCOLAR

- 12.1 CONTEXTUALITZACIÓ
- 12.2 MARC NORMATIU
- 12.3 PROGRAMES i ACTUACIONS
- 12.4 QUADRE D'INDICADORS

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA
Pla de Seguretat Local

guàrdia urbana
Tarragona ciutat segura

12.1 CONTEXTUALITZACIÓ

Francesco Tonucci: "Cuando los niños dicen ¡Basta!"

"Els nens són capaços d'intervenir, expressant opinions i presentant propostes sobre tots els problemes de la ciutat, doncs ells també els viuen com qualsevol altre ciutadà i des del seu particular punt de vista, que és pel comú més baix i més ignorat que els altres ..."

En les últimes dècades, les ciutats s'han modificat totalment i de manera equivocada al adoptar com paràmetre fonamental el treball dels adults. Els habitatges, la circulació, la salut, la diversió, la despesa, es regeixen per les pautes d'un adult treballador. Com a prova d'això basta pensar en el poder que avui té el cotxe privat en la vida i en les característiques funcionals i estructurals d'una ciutat...

Probablement es podria restituir la vida i qualitat a les nostres ciutats si s'emprengués un nou camí basat en un projecte que assumeixi com a paràmetre el joc dels nens. Pensar l'habitatge, la circulació, la salut, la diversió, la despesa, naturalment de tots, a la mida d'un nen que té el deure de jugar ..."

Les propostes dels nens ens semblen trivials per que hem perdut el sentit de la realitat ...".

*Quando los niños dicen ¡Basta!
Francesco Tonucci. Fundació Germán Sánchez Ruipérez, 2003*

La rellevància d'un Pla de Seguretat Escolar, ve donada per la pròpia naturalesa del bé a protegir, els joves en procés de formació i socialització.

La violència juvenil constitueix actualment una important preocupació per part dels responsables de posar en marxa quantes accions puguin garantir la pau ciutadana. Així, la pròpia Secretaria d'Estat de Seguretat ha posat de manifest la gravetat d'aquest fet on cada vegada hi ha una major participació de joves en altercats violents amb utilització d'armes prohibides, la implicació de majors i menors d'edat penal o l'elevat grau d'organització que acompanya els fets, la qual cosa motiva que els serveis policials incrementin l'atenció envers aquest fenomen per evitar el desenvolupament de l'espiral de violència. La importància que assoleix aquests fets ve donada per algunes de les característiques que es reproduïxen en els mateixos:

- La gravetat dels resultats dels delictes.
- La gratuïtat de l'acció violenta o la justificació, del tot inadmissible, que els joves delinqüents argumenten envers les seves pràctiques.
- L'extrema joventut de víctimes i agressors.

En la prevenció dels fets delictius a l'entorn escolar, hem d'admetre que cap de les teories de criminologia pot, aïlladament, determinar l'origen i les causes de la delinqüència, sinó que hem d'entendre que en aquest fenomen de la criminalitat i la delinqüència conflueixen múltiples factors, personals, socials i econòmics, que estan estretament relacionats uns amb altres. És a dir, s'ha produït un desplaçament de les grans teories monolítiques que intentaven explicar tot el rang de les conductes delictives en base a un únic procés causal unificador. En lloc de buscar la "pedra angular" de la criminologia, s'ha avançat cap a l'acceptació de la necessitat d'explicacions multifactorials.

Les causes o motivacions de la delinqüència juvenil són múltiples i la importància de unes o altres és un factor variable en cada cas, que difícilment es pot reconduir a un denominador comú. La confluència de diversos factors en el fet de la delinqüència ha estat posada de manifest a través de la integració de diverses de les teories més importants, duta a terme per Hans Joachim Schneider, qui literalment ha establert que:

"La delinqüència infantil i juvenil té el seu origen en processos defectuosos d'aprenentatge social. Amb els canvis socials, el desenvolupament de la societat i la transformació de l'estructura socioeconòmica canvien també l'estil de vida i les normes que determinen els comportaments humans. Com que els nous comportaments i normes s'aprenen amb diferent velocitat, neixen conflictes de valors i de comportaments en el procés d'aprenentatge social (teoria del conflicte cultural). Si aquests conflictes no es resolen de manera pacífica i de comú acord, tindran com a conseqüència la destrucció de valors (teoria de l'anomia), la qual cosa produeix, a través de la destrucció de grups i de la personalitat, un augment de la delinqüència. Si el desenvolupament socioeconòmic de determinades àrees (barris, zones veïnals) roman amb retard, es destrueix la solidaritat entre els membres de la comunitat (teoria de la desorganització social). Amb la destrucció de la comunitat coincideix el desenvolupament de grups de nens i joves de la mateixa edat (teoria de la subcultura) a on s'aprenen, amb el suport del grup, costums i

justificacions delictives. El comportament delictiu no s'aprèn solament per mitjà del resultat de determinats comportaments, sinó també a través de l'habitació i la falta de comprensió de la legitimació i necessitat de comportar-se d'acord a les normes socials (teoria de l'aprenentatge social). Un nen o un jove aprèn a avaluar el seu comportament i considerar-lo bo o dolent. Aprèn les normes que determinen el seu comportament. Participarà en comportaments delictius en funció del suport obtingut cap aquest tipus de comportament front el comportament adequat a les normes socials i encara més si aquest comportament ha estat definit davant d'ell com a desitjable o, al menys, ha estat justificat com acceptable (teoria del reforç diferent). Els nens i els joves delinqüents no han desenvolupat afecte i vinculació als seus pares i professors. La casa paterna i l'escola tenen només poca importància per ells. No han après a desenvolupar relacions interpersonals. No persegueixen uns fins a llarg termini i d'acord amb la societat. No respecten la llei (teoria del control). Quan la reacció oficial a la delinqüència és massa fort, quan representa una dramatització, agreuja la delinqüència juvenil. La delinqüència primària, que podria normalitzar-se, es converteix en delinqüència secundària: l'autor reincident fonamenta la seva vida i la seva identitat en la realitat de la delinqüència; desenvolupa una autoimatge delinqüent (teoria de la interacció)".

Per la seva part i d'acord amb David Garland, en el seu plantejament sobre la gestió del control del delicte, a més de determinada normalització del delicte, s'han d'establir determinades estratègies adaptatives de cara a reduir les oportunitats per al delicte (prevenció situacional) o generar patrons d'acció social per minimitzar el seu sorgiment i impacte (associacions preventives, policia comunitària, gestió comunitària de la seguretat), les quals son menys punitives.

Garland és partidari d'abandonar el fàcil recurs de la segregació i el càstig per involucrar-se en l'arrelament de controls socials, en regular la vida econòmica i desenvolupar polítiques públiques que promoguin la integració social. La complexa societat actual exigeix que els governs "retornin" poder i comparteixin les tasques de control social amb les organitzacions i comunitats locals. Adverteix, igualment, que no hi ha solucions universals imposades des de dalt. Al contrari, el govern efectiu en les societats complexes no pot descansar en una direcció i una coerció centralitzades. En el control del delicte també s'han d'utilitzar les capacitats i opcions de les organitzacions i associacions de la societat civil així com dels poders locals. En aquest sentit, cobra encara més justificació la descentralització de la seguretat local operada a través dels Plans de Seguretat com el que aquí es configura.

Podem concloure que les teories exposades contenen elements que presenten algun tipus de vinculació amb els objectius i línies d'actuació del Pla de Seguretat Escolar. A partir dels processos causals que condueixen a la comissió d'actes antisocials, sorgeixen estratègies preventives i d'intervenció de la delinqüència. Podem parlar, per una banda, de les estratègies preventives en la fase pre-delictiva i, per altra, la prevenció i intervenció en la fase post-delictiva.

La fase pre-delictiva és aquella que es produeix abans que hagin d'intervenir la policia i els tribunals. Es tractaria d'un tipus de prevenció primària les estratègies de la qual van

encaminades a l'educació preescolar, a la millora de les capacitats de criança i al tractament, aviat, de la conducta pertorbadora, àmbit sobre el qual el Pla de Seguretat Escolar realitza la seva aportació.

Com a resultat de la inquietud provocada per aquest fenomen, ja es van posar en marxa diferents Plans d'actuació per tal de prevenir i evitar l'aparició i consolidació de grups violents i organitzats de caràcter juvenil i per millorar la seguretat escolar i la convivència. Aquests plans plantejaven els següents objectius:

- Enfortiment de la cooperació policial amb les autoritats educatives en les actuacions per millorar la convivència i la seguretat en l'àmbit escolar.
- Desenvolupament d'activitats, xerrades i conferències en els centres escolars adreçades als alumnes impartides per experts policials.
- Millora de la vigilància policial en les immediacions dels centres escolars.
- Establiment de mecanismes estables de col·laboració entre els experts policials i les autoritats docents, comunitat educativa, associacions de mares i pares, d'alumnes i d'altres organitzacions.

La legislació sobre educació estableix entre els principis que han d'inspirar el sistema educatiu, la transmissió i pràctica de valors que afavoreixin la llibertat personal, la responsabilitat, l'exercici democràtic, la solidaritat, la tolerància, la igualtat, el respecte i la justícia, així com que ajudin a superar qualsevol forma de discriminació.

Aquesta labor educativa ha de complementar-se mitjançant la pràctica, als centres escolars, d'activitats que permetin millorar el coneixement que els menors i joves tenen sobre els principals problemes de seguretat ciutadana que els hi afecten com a col·lectiu i sobre els recursos de que disposa la societat per a la prevenció de la delinqüència i la protecció de les víctimes.

Al mateix temps la pròpia escola, lloc d'aprenentatge de la convivència, ha de ser exemple dels valors ciutadans i de seguretat que vol impulsar, la qual cosa exigeix un compromís dels poders públics i de la resta d'agents socials per a l'eradicació, a l'entorn escolar, de qualsevol conducta violenta, molt especialment de les derivades de la violència entre iguals, l'assajament escolar o el bullying, doncs tanta importància tindrà l'adquisició de coneixements adequats per assolir un futur professional personal i social desitjat, com que els centres educatius proporcionin l'ambient de pau i seguretat en el qual els menors puguin formar-se i socialitzar-se adequadament. En aquest sentit es fa necessari aprofundir en la coordinació entre la comunitat educativa i els experts policials en aquesta matèria de cara a facilitar l'intercanvi de coneixements i la recerca de solucions en els casos que ho requereixin, doncs el coneixement en l'àmbit escolar de les funcions dels cossos policials ajuda a millorar la confiança dels menors i joves en els mateixos, afavorint la seva implicació en valors vinculats a la seguretat i la col·laboració ciutadana i al desenvolupament de conductes pro-actives en el rebuig i denúncia dels actes de violència que puguin donar-se.

Tan mateix, la seguretat vial constitueix un àmbit d'especial interès entre la població escolar, la qual forma part dels elements del trànsit ja sigui en la condició de vianant o

com a possible usuari dels ciclomotors, independentment de la seva potencialitat com a futur usuari de tot tipus de vehicle.

La rellevància de la seguretat vial està justificada pel fet que a la Unió Europea els accidents de trànsit constitueixen la principal causa de mortalitat dels menors de 45 anys, la qual cosa implica que la problemàtica vinculada als accidents de trànsit i les tràgiques conseqüències dels mateixos es converteix en una qüestió de primer ordre.

Vinculat a l'àmbit de la seguretat vial dels escolars, han sorgit iniciatives que amb la denominació "Camí Escolar", tenen per objectiu contribuir a la seguretat dels menors, promovent i facilitant que puguin acudir a les escoles a peu i de forma autònoma, sense necessitat que siguin acompanyats de persones adultes, per un itinerari conegut i segur.

Fins no fa gaire temps, la majoria de la població infantil acudia a la escola sense precisar la companyia de persones adultes en el seu trajecte. Aquesta tendència ha canviat en els darrers anys en que la majoria va acompanyat dels pares o d'altres persones adultes, essent molts pocs els que acudeixen sols, fet que genera en la població infantil carències que cada dia es fan més notables, entre les quals destaquen la dificultat per reconèixer l'entorn, per desplaçar-se amb autonomia, sedentarisme, falta de relació amb els altres nens al carrer, etc. Tanmateix, l'augment de la circulació de vehicles en les vies de la ciutat afavoreix aquest canvi en la manera d'acudir a l'escola.

L'objectiu del Camí Escolar és potenciar la mobilitat a peu dels nens i joves que es desplacen diàriament als centres educatius, per tal que aquesta activitat es realitzi de manera autònoma, sostenible i segura. Per poder-ho fer s'han de conèixer les pautes de mobilitat dels escolars i detectar les deficiències, tant de seguretat vial com de seguretat ciutadana. Per a dur a terme aquest programa s'ha de realitzar un bon treball de camp a tota la ciutat, analitzant els problemes fonamentals de l'entorn del centre escolar, des del punt de vista dels accessos, la seguretat i els hàbits diaris en referència a la mobilitat.

El Pla Local de Sostenibilitat

Per la seva part, el Pla Local de Sostenibilitat, contempla els següents programes que s'incardinen en l'àmbit de la seguretat escolar:

Acció: 2.2.7. Desenvolupar el Pla Educatiu de Ciutat.

Objectiu: Impulsar i potenciar Tarragona com a municipi educador

Descripció: Tarragona compta amb un projecte educatiu i el que proposa aquesta acció es desenvolupa plenament aquest pla. La ciutat educadora és aquella on l'educació és present a tots els plans, programes, projectes i actuacions de l'Ajuntament, les altres institucions i la societat civil.

D'acord amb l'Associació Internacional de Ciutats Educadores, la ciutat educadora es aquella que reconeix, exerceix i desenvolupa, a més de les seves funcions tradicionals (econòmica, social, política, prestació de serveis, entre d'altres), també una funció educadora, compromesa amb els principis humanístics, socials, ecològics i democràtics, i vetlla perquè totes les seves activitats, espais i recursos esdevinguin educatius.

En aquest sentit, l'Ajuntament de Tarragona ha de vetllar per a que aquestes funcions es despleguin plenament. El Projecte Educatiu de Ciutat de Tarragona, actualment ja organitza i col·labora amb múltiples activitats, i ha de continuar treballant en aquesta línia.

Acció: 2.2.9. Desenvolupar el Pla Educatiu d'Entorn de Tarragona a les zones de Ponent, la Canonja, Bonavista, i Sant Salvador, i implantar-lo a altres zones del municipi.

Objectiu: Promoure i garantir una escolarització de qualitat i integradora

Descripció: Un dels principals objectius del Pla Educatiu d'Entorn (PEE) es promoure una escolarització de qualitat i integradora. La posada en marxa d'aquest Pla suposa un salt qualitatiu en el sistema d'ensenyament públic de la ciutat. El PEE és una proposta educativa innovadora del Departament d'Educació de la Generalitat que s'està desenvolupant en diferents municipis catalans. Pretén donar una resposta integral a les noves necessitats educatives propiciant el treball en comú i la participació de tots els col·lectius implicats: alumnes, pares, professionals i administració. Per assolir aquestes fites s'esmercen més recursos en personal especialitzat.

Les activitats es porten a terme a les aules, però també fora de l'horari escolar a l'entorn familiar. Així, una de les actuacions amb més pes es un programa de dinamització per a les Associacions de Mares i Pares d'Alumnes (AMPA) per ampliar la seva implicació en el PEE i la col·laboració entre elles.

4.3.5. Promoure un Pla de Mobilitat Escolar.

Objectiu: Fomentar la mobilitat sostenible als centres educatius

Descripció: En els darrers anys la mobilitat en general ha sofert un canvi profund en quant als modes de desplaçament emprats. Així, tant en els desplaçaments interurbans, com sobretot en els urbans, s'han incrementat considerablement l'ús del vehicle privat en detriment dels desplaçaments a peu o en transport públic.

Aquesta situació també afecta a la mobilitat per estudis, i en concret al municipi de Tarragona s'observa força mobilitat motoritzada a les proximitats dels centres educatius.

Amb això , aquesta acció proposa desenvolupar un pla de mobilitat escolar amb l'objectiu de fomentar la mobilitat sostenible als centres educatius. Concretament, aquest pla hauria de contemplar, entre d'altres, actuacions encaminades a:

- Promoció de l'ús del transport públic per accedir als centres escolars.
- Transport públic escolar gratuït pels alumnes en edat d'escolarització obligatòria.
- Creació d'itineraris escolars segurs.
- Regulació del trànsit davant dels centres educatius.
- Regulació de l'aparcament als entorns del centres educatius.
- Moderar la velocitat a l'entorn dels centres.
- Disposar d'espais per aparcament de bicicletes als centres.

El Consell Municipal d'Infants de Tarragona

El 14 de maig de 2009 al Saló de Plens del Ajuntament de Tarragona es va portar a terme l'acte de nomenament i constitució del Consell Municipal d'Infants de Tarragona:

Presentació:

“La creació del Consell d'Infants es recolza en la Convenció sobre els Drets de les nenes i nens aprovada per les Nacions Unides l'any 1989 , on figura la participació dels nens en els assumptes públics.

El dret a la participació també està emparat per la Constitució Espanyola i per l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, tal com s'indica a l'Estatut del Consell Municipal d'Infants de Tarragona, BOP de Tarragona, núm. 125 (30 de maig de 2007).

Per això, la finalitat del CMIT és aconseguir que els infants visquin en la seva ciutat sent-ne part activa, desenvolupant la seva capacitat crítica i fent sentir la seva veu, i els seus objectius són:

- *Crear una estructura vàlida i estable de participació dels infants i de comunicació d'aquests amb les autoritats municipals.*
- *Fomentar el treball col·lectiu en pro d'un bé comú i comunitari.*
- *Desenvolupar estratègies per treballar la democràcia participativa.*
- *Aconseguir que els infants tinguin la possibilitat de manifestar i decidir com volen que sigui la seva ciutat, en tant que en són part.*
- *Aconseguir que les persones adultes reconeguin els drets dels infants, valorant i tenint en compte la seva opinió en un pla real.*

El Consell d'Infants de Tarragona serà un òrgan de participació de les nenes i nens d'entre 9 i 12 anys de la ciutat. Un espai on poden exercir el seu dret, com a ciutadans que són, a reflexionar, expressar la seva opinió, debatre, prendre decisions i elevar al plenari les seves propostes, a fi de contribuir a millorar aquells aspectes de la seva ciutat que considerin necessaris.

Des del mes d'octubre s'han desenvolupat diferents actuacions als centres per treballar:

- *Els drets dels infant*
- *Els òrgans de participació*
- *Els processos participatius, la presentació de propostes i candidatures, i*
- *L'elecció dels candidats dins d'un procés democràtic i paritari*

Membres del Consell

- *El President/a que serà l'Alcalde/sa o membre de l'Ajuntament en qui delegui.*
- *La Consellera o Conseller Delegat d'Ensenyament i Universitats.*
- *Fins a 9 membres representants dels grups polítics en nombre proporcional a la seva presència al consistori.*
- *Un nen i una nena, de Cicle Superior de Primària, en representació de cada escola de la ciutat i suplents.*
- *Un secretari/a que serà el secretari general de l'Ajuntament o funcionari/a en qui delegui.*

Organització del Consell

AJUNTAMENT

El desenvolupament del procés participatiu de constitució s'està fent mitjançant un equip tècnic del Consell d'Infants de Tarragona que està format per: una Tècnica d'Ensenyament, una Educadora Social, de la Fundació Casal Amic, per la col·laboració de l'Àrea de Participació de l'Ajuntament, i del Departament d'Interior i Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya.

CENTRES

Les actuacions es desenvolupen als cursos de 5è i 6è d'Educació Primària en coordinació amb els tutors d'aquests cursos i amb la direcció dels centres participants.

ALUMNES

Els alumnes de 5è i 6è durant el curs escolar van desenvolupant les diferents actuacions que portaran a: l'elecció d'un tema o proposta a treballar i l'elecció dels seus representants.

Centres que participen	
CEIP EL MIRACLE	CEIP RIU CLAR
CEIP PRÀCTIQUES	COL.LEGI ROIG
CEIP SAAVEDRA	COL.LEGI EL CARME
CEIP BONAVIDA	COL.LEGI SAGRAT COR
CEIP CAMP CLAR	COL.LEGI SANT PAU

Els alumnes que han participat són de cinquè i sisè d'Educació Primària, això vol dir, que arribarà a més de 600 alumnes, els quals han escollit als seus representants al CMIT.

La seu del Consell

Els membres del Consell Municipal d'Infant es reuniran a la seu de l'Ajuntament de Tarragona, a la Plaça de la Font, 1.

Calendari d'actuacions:

Octubre fins a desembre de 2008 s'ha anat treballant informació i formació del consell, i els drets dels infants .

Gener i febrer de 2009 s'ha treballat tot el procés participatiu, funcionament del CMIT i elecció de temes a treballar.

Febrer a març procés electoral, preparació de candidatures, elecció de mesa electoral i la votació a tots els centres.”

Per part dels petits consellers i conselleres del Consell Municipal d'Infants de Tarragona, a la Sessió de Treball del dia 28 de maig de 2009 a l'Ajuntament, van acordar les seves propostes i les van elevar al Plenari del Consell, tal com consta a continuació:

Presentació de les propostes

Els petits consellers i conselleres del Consell Municipal d'Infants de Tarragona, a la Sessió de Treball del dia 28 de maig de 2009 a l'Ajuntament, vam acordar les propostes per elevar al Plenari del Consell.

En aquesta sessió es va convidar als diferents responsables de les conselleries relacionades amb les preocupacions que es van presentar al plenari de constitució del Consell (.....)

Una vegada escoltades les seves explicacions i aclarits els nostres dubtes dels temes plantejats, vam consensuar i agrupar les preocupacions dels centres en tres propostes que presentaran els meus companys i companyes.

Proposta 1 - Seguretat al carrer: *Volem treballar la seguretat al carrer tenint en compte els següents aspectes:*

- *La vigilància als carrers i llocs públics, parcs i voltants de les escoles.*
- *La il·luminació als parcs i carrerons de la ciutat*
- *La problemàtica derivada del consum de drogues*
- *La reparació dels danys ocasionats per actituds incíviques*
- *La inseguretat relacionada amb la circulació vial de la ciutat*

Proposta 2 – Activitats de lleure al cap de setmana: *També volem treballar les activitats de lleure el cap de setmana des dels següents aspectes:*

- *Activitats dirigides a infants i familiars*
- *Programació d'activitats amb monitoratge*
- *La ampliació dels horaris de les biblioteques i ludoteques*
- *Planificar activitats d'estiu*
- *Organització d'activitats a l'aire lliure*

Proposta 3 - L'esport a la ciutat: *Finalment volem treballar l'esport a la ciutat des dels següents aspectes:*

- *La situació de les instal·lacions i la dotació de recursos*
- *La oferta d'activitats esportives i espais per fer esports*
- *El coneixement i informació de les normes de comportament als espais esportius i sobre l'ús del carril bici.*
- *El carril bici, ampliació i senyalització.*

Així mateix, el 28 d'abril de 2010 s'ha reunit novament el Consell Municipal d'Infants, explicant les seves conclusions sobre les temàtiques a treballar pel curs 2010-2011 per tal de millorar la ciutat, les quals s'han agrupat en tres àmbits: activitats a la ciutat, neteja i seguretat ciutadana, acordant que les activitats a la ciutat es prioritzarien al proper curs.

El contingut de les citades propostes, que els petits consellers i conselleres del Consell Municipal d'Infants de Tarragona van acordar i elevar al plenari, s'ha de valorar i tenir en compte al redactar el pla de protecció escolar.

Conclusions

Podem concloure, doncs, que les línies d'actuació del Pla de Seguretat Escolar han d'anar adreçades a la intervenció en dos àmbits de la seguretat dels menors.

- Per una banda, dins de l'esfera de la socialització, propiciar unes actituds favorables en relació amb els diferents aspectes de la vida de la ciutat que entrarien dins de l'àmbit de la seguretat, com són la seguretat vial, el vandalisme, el consum d'alcohol i drogues, etc.
- En segon lloc, oferint protecció a un sector de població molt vulnerable dins d'un entorn cada vegada més complex.

12.2 MARC NORMATIU

L'educació és un dret de totes les persones, reconegut en el nostre ordenament jurídic i en l'ordenament internacional, que esdevé el factor principal en la generació de capital humà, que contribueix al creixement del capital social i és un element de cohesió social i cultural per mitjà de la igualtat d'oportunitats.

Una de les més altes funcions dels poders públics democràtics és, doncs, garantir d'una manera efectiva el dret a l'educació per a tothom, tot remonent els obstacles de tota mena que el dificultin.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, aprovat per Llei orgànica 6/2006 de 19 de juliol, amplia les competències de la Generalitat en matèria educativa i determina que totes les persones tenen dret a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat.

Així mateix, aquest estatut garanteix als municipis de Catalunya un nucli de competències pròpies que han de ser exercides per aquestes entitats amb plena autonomia, subjectes només al control de constitucionalitat i de legalitat.

En aquest sentit els governs locals de Catalunya tenen en tot cas competències pròpies, entre d'altres, i en els termes que determinen les lleis, sobre les matèries referents a l'ordenació i la prestació de serveis bàsics a la comunitat; la regulació i gestió dels equipaments municipals; la protecció civil i la prevenció d'incendis; la planificació, l'ordenació i la gestió de l'educació infantil i la participació en el procés de matriculació en els centres públics i concertats del terme municipal, el manteniment i l'aprofitament, fora de l'horari escolar, dels centres públics i el calendari escolar; la circulació i els serveis de mobilitat i la gestió de transport de viatgers municipal.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació estableix, entre els principis que han d'inspirar el sistema educatiu, la transmissió i posada en pràctica de valors que afavoreixin la llibertat personal, la responsabilitat, l'exercici democràtic, la solidaritat, la tolerància, la igualtat, el respecte i la justícia, així com els que ajuden a superar qualsevol forma de discriminació.

La preocupació per les qüestions relacionades amb la seguretat dels nens i joves a l'escola i a altres espais on desenvolupen la seva vida ha impulsat la posada en marxa de diverses iniciatives en aquest àmbit, tant a nivell estatal, autonòmic i local:

El Govern de l'Estat, amb l'acord dels sindicats d'ensenyança, organitzacions i de Centres educatius i associacions de pares i mares d'alumnes, va aprovar en març de 2006 el "Pla per a la millora de la convivència escolar", amb la finalitat de fomentar hàbits i conductes que promoguin la convivència en aquests entorns. El Ministeri de l'Interior va cooperar en aquest pla a través de la seva participació en l'Observatori estatal de la Convivència Escolar i la Prevenció de Conflictos i d'altres iniciatives com el Portal de la convivència del Ministeri d'Educació i Ciència. Per la seva part, el Consell Nacional de Seguretat Ciutadana reunit a Madrid el 20 d'abril de 2006, va acordar la

constituïció d'un grup de treball sobre "joventut i seguretat" amb l'objecte de proposar mesures, en el camp de la cooperació policial amb les administracions públiques i els agents socials, per contribuir a abordar les matèries de seguretat ciutadana relacionada amb els joves.

Una de les conclusions del citat grup de treball es va materialitzar amb la firma, el 18 de desembre de 2006, d'un Acord marc entre el Ministeri d'Educació i Ciència i el Ministeri de l'Interior per la convivència i millora de la seguretat escolar. Per desenvolupar el citat acord i fer efectives altres propostes del grup de treball, la secretaria d'Estat de Seguretat va aprovar la instrucció 3/2007 que recull les línies d'actuació a seguir en esta matèria i la col·laboració que han de prestar les delegacions i subdelegacions del govern.

En compliment d'aquesta instrucció la Direcció General de la Policia i la Guardia Civil va elaborar el Pla Director per a la convivència i millora de la seguretat escolar, de febrer de 2007, que desenvolupa el seu contingut i l'execució de les corresponents mesures operatives. L'objectiu d'aquest pla director, amb vigència pels cursos escolars 2007-2008 i 2008-2009, era donar compliment a la Instrucció 3/2007 de la Secretaria d'Estat de seguretat, en el següent sentit:

1. Respondre de manera coordinada i eficaç a les qüestions relacionades amb la seguretat dels nens i joves a l'escola i al seu entorn, enfortint la cooperació policial amb les autoritats educatives per millorar la convivència i la seguretat a l'àmbit escolar.
2. Impulsar el desenvolupament d'activitats, xerrades i conferències, en els centres escolars dirigits als alumnes i impartides per experts policials.
3. Millorar la vigilància policial a les immediacions dels centres escolars.
4. Impulsar l'establiment de mecanismes estables de col·laboració entre els experts policials i les autoritats docents, comunitat educativa, associacions de pares i mares d'alumnes i altres organitzacions.

Entre les activitats desenvolupades destaquen la realització de conferències i xerrades als alumnes, centrades en els riscos que per la seva seguretat deriven del assajament escolar, el consum de drogues i alcohol, les bandes juvenils i la xenofòbia, i la inadequada utilització de les noves tecnologies. A més, s'han realitzat nombroses reunions amb la comunitat educativa, tant amb directors de centres i professors com pares d'alumnes, s'ha millorat la vigilància policial a les immediacions dels centres docents i s'ha posat a disposició dels centres escolars un expert policial en matèria de menors i joves, al que poder consultar qualsevol problema de seguretat que els afecti de forma especial.

Per Instrucció N° 9/2009 de la Secretaria d'Estat de Seguretat, per donar continuïtat al "Pla director per a la convivència i millora de la seguretat escolar", s'acorda la ampliació del període de vigència de la citada Instrucció 3/2007 i del Pla Director per a la convivència i millora de la seguretat escolar, segons es diu, a la vista de la gran eficàcia

demostrada pel Pla Director en la seva vigència 2007-2008 i 2008-2009, que ha permès el desenvolupament de nombroses activitats preventives als centres educatius a càrrec de personal adscrit a les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i policies locals, amb la utilització de material educatiu específic, elaborat conjuntament amb el Ministeri d'educació.

Per part de la Policia de Catalunya, cos dels Mossos d'esquadra, es va elaborar el Pla de Seguretat als Centres Educatius, pels cursos 2009-2011. Aquest pla d'acció que aglutina i implementa un conjunt d'accions que ja es portaven a terme a tot el territori, pretén la reordenació i posterior valoració de les accions desenvolupades, amb l'objectiu de determinar actuacions futures per a la prevenció de problemàtiques que puguin afectar a l'àmbit de l'educació. Essent l'objectiu estratègic contribuir a la millora de la seguretat en l'àmbit escolar i reduir la percepció d'inseguretat que afecta als usuaris i treballadors dels centres educatius. Les línies estratègiques del pla son:

- A) Promoure el treball transversal.
- B) Potenciar la vessant preventiva.
- C) Identificar la xifra oculta delinqüencial.
- D) Donar respostes eficaces.
- E) Augmentar la seguretat en els desplaçaments.
- F) Seguiment del Pla d'acció.

Per part de la Guàrdia Urbana de Tarragona, es ve portant a terme nombroses actuacions en aquest àmbit, entre les que cal destacar l'estreta col·laboració amb la resta de cossos policials implicats, activitats formatives i informatives, conferències, reunions amb personal docent, les AMPA, vigilàncies de centres escolars, control del trànsit a les entrades i sortides dels centres escolars, exhibicions i demostracions policials, jornades de portes obertes, visites a centres policials, exposició d'efectes policials, concursos escolars, així com altres moltes activitats.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, aprovada recentment pel Parlament de Catalunya, evidencia l'aspiració de la societat catalana a proporcionar la millor educació a les noves generacions i, més enllà, a continuar donant oportunitats educatives a tothom durant tota la seva vida.

La promulgació de la citada Llei d'educació s'inspira en el precepte estatutari sobre els drets, els deures, les llibertats i les competències en l'àmbit de l'educació i hi vol donar compliment. Pretén que la pràctica educativa respongui millor a la diversitat dels alumnes catalans, de manera que la institució escolar de Catalunya pugui adoptar en tot moment mesures concretes per a satisfer les situacions que presenta una societat complexa i canviant com la del segle XXI.

Estableix la base jurídica de l'Administració educativa posant les bases de la cooperació estable entre l'Administració local i l'Administració educativa. El municipi i, si escau, els altres ens locals, com a administracions més properes als ciutadans, són àmbits on es poden concretar els compromisos de la societat amb l'educació, en aplicació dels principis de proximitat i subsidiarietat.

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

Pla de Seguretat Local

guàrdia urbana

Tarragona ciutat segura

La Carta Europea de dels Drets del Vianant, aprovada pel Parlament Europeu per resolució de 12 d'octubre de 1988, estableix una sèrie de drets dels vianants per tal de garantir una mobilitat lliure i segura, amb les conseqüents obligacions per les diferents administracions públiques dels estats membres.

El Pla Local de Seguretat Viària de Tarragona, aprovat en febrer de 2007, estableix línies estratègiques amb l'objectiu de millorar la seguretat viària i reduir els accidents de trànsit, en el marc d'un conveni de col·laboració amb el servei Català de Trànsit, de la Generalitat de Catalunya

Dintre d'aquest marc normatiu, doncs, s'han de portar a terme les accions encaminades a millorar la convivència i la seguretat escolar.

12.3 PROGRAMES I ACTUACIONS

El Pla de Protecció Escolar constitueix com a objectiu estratègic el garantir la Seguretat en l'àmbit escolar del municipi i reduir la percepció d'inseguretat que afecta als usuaris i treballadors dels centres educatius, en concordança amb el Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat. Pretén millorar la seguretat dels escolars incidint en el seus entorns més directes, contribuint pedagògicament a la configuració d'actituds favorables a la seguretat integral, tant viària com en els àmbits de la convivència ciutadana. Inclourà accions adreçades a l'educació viària, a la configuració dels camins escolars segurs, a la protecció escolar mitjançant la regulació del trànsit en hores punta, al control de les condicions en que es desenvolupa el transport escolar, al seguiment de l'absentisme escolar, etc.

Des d'aquesta perspectiva, el Pla de Seguretat Escolar haurà d'abastar els següents programes:

04-001 Cooperació Policia - Escola

Objectiu:

Reforçar la cooperació policial amb la comunitat educativa, establint mecanismes de comunicació i treball transversal, que possibilitin una millora en la convivència i seguretat en l'àmbit escolar.

Accions:

- Establir mecanismes de comunicació directa amb cada centre escolar (interlocutor de cada centre)
- Realitzar activitats de col·laboració entre els professionals policials i la comunitat educativa (autoritats docents, ampas, associacions d'alumnes, etc.)
- Col·laborar en el seguiment i control de l'absentisme escolar
- Realitzar seguiments de les problemàtiques específiques detectades en cada centre

04-002 Prevenció des de l'Escola

Objectiu:

Contribuir a la socialització dels alumnes afavorint la configuració d'actituds preventives i favorables a la seguretat integral

Accions:

- Facilitar informació general als menors i joves sobre els principals problemes de seguretat que els afecten com a col·lectiu (assajament escolar; consum de drogues i alcohol; bandes juvenils; conductes incíviques i vandàliques; racisme i xenofòbia; riscos de seguretat associats a les noves tecnologies, etc.)
- Realitzar activitats adreçades a l'educació vial dels escolars (xerrades, certàmens i concursos, fires de seguretat vial, etc.)
- Millorar el seu coneixement i confiança en relació amb el funcionament de les Forces i Cossos de Seguretat i el servei públic que donen a la comunitat (jornades de portes obertes, visites guiades, jornades d'exhibició de mitjans, etc.)

04-003 Entorn Escolar Segur

Objectiu:

Mantenir un bon nivell de seguretat als carrers, parcs i voltants de les escoles

Accions:

- Vigilar i prevenir el consum de drogues i alcohol a les immediacions dels centres
- Vigilar i prevenir l'afluència de les anomenades bandes juvenils
- Vigilar i prevenir la comissió de conductes incíviques
- Estudi de millores vials i estructurals que afavoreixin la seguretat dels escolars
- Reparació dels danys ocasionats per actituds incíviques

04-004 Mobilitat escolar

Objectiu:

Fomentar una mobilitat sostenible i segura als centres escolars

Accions:

- Regular el trànsit en les hores d'entrada i sortida dels centres
- Creació d'itineraris o "camins escolars segurs"

- Promocionar l'ús del transport públic per accedir als centres escolars
- Inspeccionar els transports escolars de cada centre
- Establir mesures de trànsit encaminades a moderar la velocitat a l'entorn dels centres escolars
- Estudiar la possibilitat d'establir aparcaments de bicicletes als centres escolars

12.4 QUADRE D'INDICADORS

AMBIT DE LA SEGURETAT PERSONAL	
PLA DE PROTECCIÓ ESCOLAR	
Programa	04-001 Cooperació Policia - Escola
Objectiu	Reforçar la cooperació policial amb la comunitat educativa, establint mecanismes de comunicació i treball transversal, que possibilitin una millora en la convivència i seguretat en l'àmbit escolar
Accions	Establir mecanismes de comunicació directa amb cada centre escolar (interlocutor de cada centre)
	Realitzar activitats de col·laboració entre els professionals policials i la comunitat educativa (autoritats docents, ampa, associacions d'alumnes, etc.)
	Col·laborar en el seguiment i control de l'absentisme escolar
	Realitzar seguiments de les problemàtiques específiques detectades en cada centre
Indicadors	
Programa	Indicador
04-001-01	Nombre de centres amb interlocutor policial
04-001-02	Nombre d'activitats / reunions mantingudes amb els operadors de la comunitat educativa
04-001-03	Nombre de seguiments i control de l'absentisme escolar
04-001-04	Nombre de seguiments de les problemàtiques específiques detectades als centres
Responsable	Operadors externs participants
Comandaments GUT i M.E.	Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra Institut Municipal d'Educació Institut Municipal de Serveis Socials Centres escolars
	Unitats internes participants
	Unitats de la Guàrdia Urbana

AMBIT DE LA SEGURETAT PERSONAL	
PLA DE PROTECCIÓ ESCOLAR	
Programa	04-002 Previsió des de l'Escola
Objectiu	Contribuir a la socialització dels alumnes afavorint la configuració d'actituds preventives i favorables a la seguretat integral
Accions	Facilitar informació general als menors i joves sobre els principals problemes de seguretat que els afecten com a col·lectiu (assaïment escolar; consum de drogues i alcohol; bandes juvenils; conductes incíviques i vandàliques; racisme i xenofòbia; riscos de seguretat associats a les noves tecnologies, etc.) Realitzar activitats adreçades a l'educació vial dels escolars (xerrades, certàmens i concursos, fires de seguretat vial, etc.)
Indicadors	04-002-01 04-002-02 04-002-03 Millorar el seu coneixement i confiança en relació amb el funcionament de les Forces i Cossos de Seguretat i el servei públic que donen a la comunitat (jornades de portes obertes, visites guiades, visites guiades, jornades d'exhibició de mitjans, etc.)
Programa	Indicador
04-002-01	Nombre d'activitats informatives realitzades als menors i joves sobre problemes de seguretat que els afectin
04-002-02	Nombre d'activitats adreçades a l'educació vial dels escolars que han estat realitzades
04-002-03	Nombre d'activitats realitzades per tal de millorar el coneixement i confiança en relació al servei policial
Responsable	Operadors externs participants
Comandaments GUT i M.E.	Polícia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra Institut Municipal d'Educació Centres escolars

AMBIT DE LA SEURETAT PERSONAL	
PLA DE PROTECCIÓ ESCOLAR	
Programa	04-003 Entom Escolar Segur
Objectiu	04-003-00 Mantenir un bon nivell de seguretat als carrers, parcs i voltants de les escoles
Accions	04-003-01 Vigilar i prevenir el consum de drogues i alcohol a les immediacions dels centres
	04-003-02 Vigilar i prevenir l'afluència de les anomenades bandes juvenils
	04-003-03 Vigilar i prevenir la comissió de conductes incíviques
	04-003-04 Estudi de millores vials i estructurals que afavoreixin la seguretat dels escolars
	04-003-05 Reparació dels danys ocasionats per actituds incíviques
Indicadors	
Programa	Indicador
04-003-01	Nombre de serveis de vigilància i prevenció del consum de drogues i alcohol a les immediacions dels centres
04-003-02	Nombre de serveis de vigilància per prevenir l'afluència de les anomenades bandes juvenils
04-003-03	Nombre de serveis de vigilància per prevenir la comissió de conductes incíviques
04-003-04	Nombre d'estudis realitzats per a millores vials i estructurals que afavoreixin la seguretat dels escolars
04-003-05	Nombre d'actuacions de reparació dels danys ocasionats per actituds incíviques
Responsable	Operadors externs participants
Comandaments GUT i M.E.	Polícia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra Institut Municipal d'Educació Serveis d'Urbanisme Brigada municipal

AMBIT DE LA SEURETAT PERSONAL	
PLA DE PROTECCIÓ ESCOLAR	
Programa	Mobilitat escolar
Objectiu	Fomentar una mobilitat sostenible i segura als centres escolars
Accions	04-004-01 Regular el trànsit en les hores d'entrada i sortida dels centres
	04-004-02 Creació d'itineraris o "camins escolars segurs"
	04-004-03 Promocionar l'ús del transport públic per accedir als centres escolars
	04-004-04 Inspeccionar els transports escolars de cada centre
	04-004-05 Establir mesures de trànsit encaminades a moderar la velocitat a l'entorn dels centres escolars
	04-004-06 Estudiar la possibilitat d'establir aparcaments de bicicletes als centres escolars
Indicadors	
Programa	Indicador
04-004-01	Nombre de serveis de regulació del trànsit en les hores d'entrada i sortida dels centres
04-004-02	Nombre d'actuacions i estudis realitzats per la creació d'itineraris o "camins escolars segurs"
04-004-03	Nombre d'actuacions realitzades per promocionar l'ús del transport públic per accedir als centres escolars
04-004-04	Nombre d'inspeccions realitzats als transports escolars
04-004-05	Nombre d'actuacions realitzades per tal de moderar la velocitat a l'entorn dels centres escolars
04-004-06	Nombre d'actuacions i estudis realitzats per establir aparcaments de bicicletes als centres escolars
Responsable	Operadors externs participants
Comandaments GUT i M.E.	Polícia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra Institut Municipal d'Educació Serveis d'Urbanisme

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA
Pla de Seguretat Local

guàrdia urbana
Tarragona ciutat segura